

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 ft)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy óra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Egy titkos rendeletről.

Kolozsvár, márc. 30.

A közös hadügyminiszter urnak határozottan pech-e van a titkos rendeleteivel: *mindenki tud rólok.* Nem akarjuk most bírni azt a fegyelmet, amelyivel különben a hadügyi kormány oly szívesen indokol számos tulszigort, sőt nem egy brutálitást, s amely mégis lehetővé teszi valamennyi titkos rendelet nyilvánosságra hozatalát; nem haragszunk pedig ilyen apró fegyelemsértésekre azért, mert a támadt részen betekinthetünk olykor olykor azokba a boszorkánykonyhákba, ahol hadseregünk számára a legyőzhetetlenség csudaszerait kotyvasztják.

Kikerült most ebből a konyhából megint egy kotyvalék, egy titkos szer, amelyet csak afféle politikai kuruzslók gyártottak, amely sem nem árt, sem nem használ; de forgalomba hozatala boszantóan neveséges a tudományok ilyen előrehaladott korában.

Az történt ugyanis, hogy Pittreich hadügyminiszter ur meg akarván akadályozni, hogy a hadseregben a fegyvel rováására valamelyes »forradalmi szellem«¹ düljön, szigorú, titkos rendeletet hozott, a melyet megküldött valamennyi katonai parancsnokságnak.

Mint az utolsó idők legtöbb titkos rendelete, ez is nyilvánosságra jutott és egyik német szocialista újság egész terjedelemben közölte a rendeletet, amelyben pedig külön meg van hagyva, hogy az »biztos zár alatt tartassék és a parancsnokság elhagyásakor az utódnak személyesen átadassék.«² Annyi kétségtelen, hogy vagy az a bizonyos zár nem volt elég »biztos«³ vagy pedig valamelyik parancsnok »személyesen«⁴ árulta el a szigorú titkot. A hadügyminiszter ur bizonyára érdeklődni is fog az iránt, hogyan jutott az az újság a titok birtokába. Bennünket ezuttal nem ez a része az ügynek izgat, nekünk magának a rendeletnek a lényege és formája ellen vannak súlyos kifogásaink.

Azt mondja Pittreich ur a rendeletben, hogy meg kell óvni a hadsereg szellemét a szocialista és radikális nemzeti izgatásokkal szemben.

A mi itt első sorban bántón szembeötlő, az az, hogy a hadügyminiszter merészen egymás mellé állítja a szocialista izgatásokat a radikális nemzeti törekvésekkel.

Teljes erővel tiltakozunk tehát az olyan fölfogás ellen, a mely együtt látja a hazátlan szocializmust bármely nemzeti irányzattal.

Értjük, helyeselnék a hadvezetőségnek azt az igyekezetét, hogy távol tartson a hadseregtől minden bomlasztó befolyást s a kötelességtudás és fegyvel szellemét megővja a szocialista propaganda hazafiatlan, lelketlen izgatásától; de ne emelgesen ezekkel egy napon semmiféle nemzeti irányzatot, mert azok céljuknál fogva mindenesetre tiszteltetelméltőbbak, mintsem hogy azokat a nemzetközi szocialisták törekvéseivel egy sorba szabadna állítani.

A katonák ne politizáljon. Ne álljon fegyvel és kötelességtudás dolgaiban a napi politika áramlatainak hatása alatt, de ellentétben a hadügyminiszter ur fölfogásával, a mely megnyilatkozik ebben a rendeletben is — nem engedhetjük, hogy elfojtsák nemzeti érzelmeit is. A fegyvel szelleme engedelmességre készítet csupán; de komoly időkben ez nem elég, mert lelkesíteni már csak a hazaszeretet szellemen tud.

Lényegében, a nemzeti irányzat dolgaiban kiviláglo fölfogásánál ogva épp úgy hibáztatjuk ezt a

rendeletet, mint minden olyat, a mely egyenesen nemzetietlennek akarja tenni a katonaságot; forma szempontjából pedig erőlyesen tiltakozunk az ellen, hogy a szocialista propagandával még akár a radikális nemzeti törekvéseket is együtt emlegessék.

A hadügyminiszter parancsának rendelkező része értéktelen, hatástalan s legalább is fölösleges. Annyi nyílt rendelet van már arról, hogy izgató nyomtatványokat a kaszárnyába csempészni nem szabad, hogy Pittreich urnak ezzel a legujabban igazán kár volt láránia. Nem követte volna el legalább azt az ügyetlenséget, hogy együtt emlegeti a hazaellenes törekvéseket a nemzeti irányzattal.

A hadügyminiszter ur persze katonák és egyszerre belekeveredett a politikába. Igazán baj, ha a katonák politikál.

Népgyűlések Erdélyben.

Kolozsvár, márc. 30.

Magyarország közvéleménye a pihe-nésre szánt ünnepnapokat feloldozva, rendre megnyilatkozik a katonai javaslatok ellen.

A mi szűkebb hazánkban is tegnap két nagyobb népgyűlés volt és pedig Maros-Vásárhelyen és Ákos-falván. Mindkét népgyűlésen impozánsan nyilatkozott meg a népakarat: mely elutasítja magától az újabb katonai terheket.

Tudósításaink a két népgyűlésről a következők:

(Ákos falván.) Gyönyörű idő kedvezett a mai népgyűlésnek. Maros-Vásárhelyről hosszú kocsi sor ment ki Ákos-falvára ma délelőtt, magával vivén az itteni lelkes Kossuth-párt intéző embereit. Délelőtt 11 óra volt, mire a menet Ákos-falva községe elé ért, a hol már össze volt gyűlve Ákos-falva és vidéke lelkes székelysége, élén szerett képviselőjükkal: Makkai Zsigmonddal. A küldöttséget Adi Sámuel ev. ref. lelkész üdvözölte, a mit Dr. Sebess Dénes orsz. képviselő köszönt meg. Aztán az egész közönség a piactérre vonult, a református templom elé, a hol kezdetét vette a népgyűlés. Előnké Kocsis Sámuel ev. ref. lelkészt választották meg, a ki röviden üdvözölte a közönséget. Azután dr. Sebess Dénes orsz. képviselő beszélt, kifejtve, hogy ez az ország több terhet már nem bír el, pláne egy olyan cifraságot, a min fekete-sárga a díszítés.

Dr. Sárkány Miklos ügyvéd a nemzeti geniusról, annak szerepéről a történelemben, annak elszunnyadásáról, de ismét teljes erejével való föltámadásáról beszélt. — Makkai Zsigmond képviselő fölhivta a székeliket, hogy minél többen vegyenek részt abban a küldöttségben, a mely a határozati javaslatot átadandja a képviselőháznak. Sorra beszéltek ezután Sz. Szakács Péter, Papp Sándor, Szenner József, Petri Zsigmond és két okos intelligens parasztgazda: Csiki Sándor és Hentér Péter somosi lakosok. Közbe a harasztérkéi dalára acott elő kitűnő betanulásban hazafias dalokat.

A gyűlés a benyújtott határozati javaslatot elfogadta, melynek értelmébe a képviselőházat kéri, hogy a katonai javaslatokat vegyék le napirendről.

A gyűlésen körülbelül 5—6000 székel ember jelent meg.

(Marosvásárhely.) Igen sok független érzelmű polgára gyűlt össze Maros-vásárhelynek a Petri féle helyiségben, hogy tiltakozásukat fejezzék ki a katonai javaslatok ellen.

Elnököl Gáspár Gyula, kinek megnyitója után Bedőházy János orsz. képviselő szólott.

Ezután dr. Sárkány Miklos ügyvéd nyújtotta be határozati javaslatát gyönyörű beszéd kíséretében, a mit a népgyűlés egyhangulag elfogadott. A határozati javaslat szerint feliratilag kéri a népgyűlés a képviselőházat, a katonai javaslatoknak a napirendről való levételére és felir a 48-as párt-hoz is, hogy az indemnitást is obstruálja meg. Nurián Miklos, Adi Árpád, Sz. Szakács Péter, Szenner József és Petri Zsigmond beszédei után dr. Sebess Dénes szol még lelkesen, buzditóan a néphez a 48-as párt nevében és ezután a népgyűlés eloszlott, de egy igen nagy része elment a Kossuth-szoborhoz, a hol a Kossuth-nóta elénekklésével hódolt a nagy férfi emlékének.

Dr. Bur Berci.

Ismeretlen holttest.

Dr. Szekeres János öngyilkossága.

Kolozsvár, márc. 30.

Ha valaki önmaga kioltja reménytelen életét, abban is van mindig valami meghatározható vonás, de mennyivel inkább fokozódik az, ha ifjú veszi kezébe a gyilkos fegyvert és halálra szánja magát.

Ilyen hatást gyakoroltunk az a hír, hogy dr. Szekeres János ügyvédjelölt, a kolozsvári társadalom egy közkedvelt és ismert alakja öngyilkosságot követett el.

Tetteinek közvetlen körülményeit még homály fedi, mert Szekeres messze idegenben követte el végzetes tetteit. Öngyilkosságának részletei a következők:

Vagy tíz nappal ezelőtt, a Budapest—fiumei vonalon fekvő Sasák községben — hogy hol arról még nem kaptunk hírt — egy felismerhetetlenségig eltörzött és revolvergolyóval szétrozsolt fejű hullát találtak.

Az illetőnél semmiféle írást vagy más nyomra vezetőt, melyből kilétét megállapíthatták volna, nem találtak. Az öngyilkos annyira óvatoss volt, hogy ruhájából kifejtette a szabócéget jelző kis—vászondarabot is.

A holttest kilétének megállapítására a hatóság széleskörű nyomozást indított és a fővárosban az a hír terjedt el — melyről egy táviratban mi is megemlékeztünk — hogy az öngyilkos dr. Szöllősy Zsigmond fővárosi író.

E feltevést megerősíteni látszott az a körülmény, hogy a felső kabát belső zsebébenél dr. Sz. betűk voltak berarva.

Am Szöllősy Zsigmond dr. el, eszé ágában sincs eldobni az életét magától, ennélfogva tovább folytatták a nyomozást a halott kilété iránt, melyet efenykezés után eltemettek.

Egyre azonban nem gondolt, a maga körül minden nyomot eltüntető szerencsétlen ember. A legtöbb szabó ugyanis a gombokra is belenyomatja a céget. A nyomozó vezető hatóság véletlenül észrevette ezt és mivel a gombokra bele volt nyomva:

Sámson Jakab Kolozsvár, ennél fogva már volt egy biztos irányjelző, a halott kilétének megállapítására vonatkozó nyomozás folytatására.

Tegnap beérkezett Kolozsvárra, a halottan talált ruha és az összeronsolt hulláról felvett fénykép és midőn ezeket Sámson Jakab szabónak felmutatták, azonnal reáismert a ruhákra, melyeket ő dr. Szekeres Jánosnak készített és a fényképről is most már kétségtelenül meg lehetett állapítani, hogy a szerencsétlen öngyilkos dr. Szekeres János volt, aki elment, messze idegenbe meghalni és úgy látszik, gondolkodni öhajított arról, hogy sorsáról senki tudomást ne szerezzen.

Mint említettük dr. Szekeres János ismert alakja volt a kolozsvári társadalomnak. Hosszabb ideig dr. Deák Albert ügyvéd irodájában volt és rövid idővel ezelőtt lépett ki onnan.

Vagy két hónappal ezelőtt Maros-Vásárhelyen ügyvédi vizsgálatnak vetette magát alá, de a vizsgáló-bizottság elbuktatta. Mint annak idején beszélték, ehhez a bukáshoz hozzájárult volna az is, hogy a vizsgálatot megelőző este egy kissé jókedvű és illuminált állapotban, a vizsgáló bizottság egy tagját a vendéglőben meg sértette. Ennek az incidensnek tulajdonította bukását, bár bizonyosnak látszik, hogy készületlensége okozta a bukást.

Valószínű, hogy ez a körülmény keserítette el és kergette halálba a szerencsétlen embert. Itt Kolozsvártól, mindenki, ki érintkezett vele, szerette s vidám, jókedvű természete sok barátot is szerzett neki. A mulatságot különben soha sem vetette meg s jó társaságot szívesen el-el szórakoztatott jőféle ital mellett.

Most már csendes ember lett belőle: a magaválasztotta halál a legteljesebb részvétet váltja ki belőlünk.

Holttestét — mint értesülünk — hozzártatózó exhumáltatni fogják és hazahozzák.

Dankó Pista†

Kolozsvár, márc. 30.

Ki ne ismerné széles Magyarországon Dankó Pista magyar notát? Ami megvan belőlük, az örök időre szól, míg csak magyar lesz e hazán, de szaporodni már nem fog többé: eltörött a Dankó Pista hegedűje: szombaton este 10 órakor Szegeden meghalt a hosszú betegségben szenvedő dalköltő.

Életéről és haláláról a következőket tudathatjuk:

Ez a fényes pályájú dalköltő hosszú évtizeden keresztül élte a szegénység sanyarú kenyerét, mint muzsikos nem tudott boldogulni. Dorozsmán, Szatymazon, Szegeden volt ő apróbb malaczbandák primása, de hát bizony ez nagyon sovány falatot nyújtott neki. Később a bandáját feloszlatta s ő maga egy szál hegedűvel kávéházról-kávéházra járva Szegeden, kereste minden napi kenyerét. Pósa Lajos Budapestre való költözésekor mintha nélküle nem is tudna pályáján boldogulni, csakhamar ő is a fővárosba jött lakni. Itt mindenféle próbálgatás után az a gondolata támadt, hogy a magyar dalnak ösvényét nyit az ország földjében mindenütt, még a nemzetiségekre is gondolt, a kiket daltal akart a haza kébelére forrasztani. És tényleg missziót teljesített évenként végzett körutával, a leggyűlölködőbb nemzetiségi vidékeken is ösztönözték az ő dalainak meghallgatására, úgy, hogy egy-egy főispán, szolgabíró levélileg méltatta a belügyminiszter előtt az ő nemes, kulturális hivatását.

Hosszu évek küzdelme után ezekkel a körutazásokkal megtalálta kenyérkereső pályáját. Most jutott volna ahhoz az időhöz, mikor magának és családjának nyugodtabb életmódot biztosított volna s most esett ki a hegedű kezéből.

Az utolsó években veszedelmesen megtámadta még gyermekkorából származó s pályájának viszontagságaival ereszdő baja; tüdőbaj. A délvidek melege éghajlata alatt keresett menedéket. Pósa Lajos baráti szerető és Wlassics Gyula kultuszminiszter méltányolása tette lehetővé, hogy kétszer elmehefett Szan-Remoba, a hola beteg dalköltő az ottani szanatóriumban dr. Czifrus Géza orvos gyöngéd ápolásban részesítette.

Most akart elmenni az ősszel harmadszor Szan-Remoba. Állapota legveszedelmesebbre vált legutóbbi körútja alkalmával Biharmegye területén, a hol egy esti hangverseny alkalmával öngyilkos lett. A vidékről oláh parasztok tömegesen jöttek el a dalestre, hogy megláthassák Dankó Pistát, meghallgassák dalait s addig nem nyugodtak míg a halálsápadt költő karjánál vezette ki nem hozták a pódiumra.

De azóta Dankó Pista többé nem gyógyult fel. Annyi erő sem tudott összegyűjteni, hogy eljuthasson Szan-Remoba. Pósa Lajos ismét tekintélyes összeget gyűjtött össze ez utjára, de az orvosok nem engedték a hosszú utra s az összeggyűlt összeg betegségének enyhítésére fogott el.

Utolsó idejében feléje fordult egy ország részlete és figyelme. Budán a-Pauler-utca 2. számú házban fektült, sógorának Vlassics mérnöknek lakásán, a ki fél év óta önzetlen szeretettel engedte át hajlékát a Gengedről felköltözött betegnek. Fél év óta hádókat, valóságos őrangyala felesége volt. Jó Károly szegedi festőnek leánya, a ki igazi önfeláldozással ápolta, éjjelt, nappalt neki szentelve, utolsó lehelletéig a leghívban kitartott mellette s az ő karjai közt halt meg.

— Isten veled — ugymond — többet már nem látlak.

Feleségét megcsókolta és így szólott hozzá:

— Isten veled édes feleségem! Vigyázz magadra, hogy bajod ne essék. Én messze elmegeyek, érzem, hogy meghalok. Aludjon meg az Isten!

Azzal kissé felemelte fejét, néhány perc múlva visszahanyaltott és egy negyed 10 órakor meghalt.

Dankó Pista temetését Szeged városa vállalta magára, hogy a dalköltő, mint Szeged szülötte, utolsó kívánsága szerint, szegedi földben aludjon örök álmát. Dankó Pista utolsó kívánságát Pósa Lajos közölte Szeged város tanácsával s elismerésre méltó, hogy Szeged város tanácsa a költő érdemeinek méltánylásul végső óhaját teljesíti s az ő pályáját megillető díszes temetést rendez.

SZERKESZTŐSÉG

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-ngomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyezög centiméterenként 8 fillér.

Iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér soronként 40 fillér.

Dankó Pista temetése kedden, márc. 31-én d. u. 4 órakor lesz a Pauler-utca 2. számú házban, ahonnan a nyugoti pályaudvarra szállítják.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, március 30.

— (Városi közgyűlés.) Szavacsina Géza polgármester holnapra rendkívüli városi közgyűlést hívott össze, melynek egyedi tárgya lesz a tanácsnak, a szakbizottságok javaslatával való előterjesztése a Kolozsvárt létesítendő állami gyermekmenhely részére kijelölt telek megvétele tárgyában.

— (A kerületi betegsegélyző-pénztár közgyűlése.) Meglehetősen izgatott hangulatú közgyűlést tartott tegnap délelőtt a kolozsvári kerületi betegsegélyző pénztár, melyen éles felszólalásokat hallottunk a pénztár titkára ellen, az évi jelentés felolvasása és tárgyalása alkalmából, mert egy kisebb csoport semmi körülmények között sem akarta megadni az igazgatóság eddigi működésére vonatkozó felmentvényt. A többség azonban más nézetet volt és teljesen érvényesült az eddigi igazgatóság óhajlása. A mi különben kölcsönös érdekességet kölcsönöz a közgyűlésnek, az a felvassott igazgatósági jelentés néhány passzus, melyhez hasonló alig találunk máshol. A jelentés ugyanis az iparhatósági biztos ellen a következő vádakát foglalja magában:

„Ezen állapotok Tussar-Gábor rendőrkapitány, iparhatósági biztos részéről, sőt egyes közreműködésével keletkeztek. A pénztár öt „alelnök“ (?) címmel éveken keresztül pénzelt, a ki így természetesen felgyeleti kötelességeit teljesen elhanyagolta.

Hivatalba lépésként alkalmával a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 73138—1893. VIII. sz. rendeletével előmozdította Tussai Gábor alelnöki állásából, illető azonban a pénztárból jogosulatlanul felvett pénzeket mai napig sem térített vissza.”

Ezek nagyon súlyos vádak és megkel-

lene döbbenünk, ha azok okát nem ismer-

nők. Így is azonban magyarázatot minden

esetre elvárunk, mert a sorok között olvas-

ható gyanúsítást egy köztisztviselő nem

hagyhatja magán száradni.

— (A Jogász Segítő Egylet 30

éves jubileuma.) »A Joghallgatók Segítő

Egylete«¹ ez évben éri el fennállásának 30-ik

évt. Ez alkalmából a vezetőség a fővárosi

és helyi művészek közbejöttével egy nagy-

szabásu hangversenyt rendez, a melynek

tiszta jövedelmét az alapítókéhez csatolják.

Ezenfelül társadalmi uton gyűjtést is rendez

az ifjúsági egylet vezetősége. — E célból

gyűjtőleveket bocsátott ki, a minek követ-

keztében az alábbiak adakoztak a derék

egyesület javára: Almásy Imre 100 kor.,

gróf Béli Ákos főispán 10 kor., a Kolozs-

vári Kaszinó 50 kor., dr. Császka György

20 kor., Mihályi Viktor gyulafehérvári ér-

sek 10 kor., Szavacsina Géza polgármester

10 kor., dr. Vályi János eperjesi püspök

10 kor., Ferencz József unit. püspök 4 kor.,

Biró Béla apátplébános 10 kor.

— (Elzárják a vízvezetékét.)

A vízvezeteki igazgatóság hirdetményt bocsá-

totott ki, a melyben értesíti a közönséget,

hogy a viztartók megtöltése végett a vízve-

zetéket ma esti 8 órától holnap reggeli 6

óráig elzárják.

— (József Ágost az országos

tornaünnepen.) A fővárosban tartandó

országos tornaünnep előreláthatólag valósá-

gos nemzeti ünnep lesz. Az az általános

érdeklődés, a mely a pünkösdi látványos-

sága iránt országsszerte is mutatkozik, az

udvar figyelmet is felkeltötte. József Ágost

főherceg és neje, Augustia főhercegnőny

hivatalosan értesítették a rendezőséget,

hogy résztvesznek az ünnepélyen. A szö-

vetség zászlaját is akkor fogják felvartni s

Augusta főhercegnőny elfogadta ennek

a zászlónak az anyaságát. Az ünnepélyen

kívül különösen érdekes lesz a sportkiállít-

ás, e nemben első kiállítás Magyarorszá-

gon. Sok külföldi cég is bejelentette máris

a részvételt s a hazai sportkereskedők

szintén nagyban vetélkednek, hogy jó helyet

szerezzenek a kiállításon. Az ünnep pro-

grammját annak idején utcán is árusíttatja

a rendezőség.

— (Az izr. hitközség közgyű-

lése.) A kolozsvári izr. neolog hitközség

tegnap délután tartotta tisztújító közgyű-

lését. Az elnöki állás betöltése körül heves

választási harc folyt le, melynek ered-

